

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Jedličkou ve věci

navrhovatelů: a) J.T., nar. XXXXX, XXXXX
b) J.D., nar. XXXXX, XXXXX
c) V.P., nar. XXXXX, XXXXX
d) Z.K., nar. XXXXX, XXXXX
zastoupení advokátem Mgr. Jakubem Hartmanem
sídlem Veveří 456/9, 602 00 Brno

za účasti: Družba, stavební bytové družstvo, IČ 000 47 708
sídlem Kapucínské nám. 100/6, 656 57 Brno
zastoupený advokátem Mgr. Marianem Jeřábkem
sídlem Jakubské nám. 4, 602 00 Brno

o vyslovení neplatnosti usnesení shromáždění delegátů BD ze dne 04.06.2018

takto:

I. Neplatnost usnesení shromáždění delegátů družstva Družba, stavební bytové družstvo, IČ 000 47 708, sídlem Kapucínské nám. 100/6, 656 57 Brno, přijatých pod bodem 8 na zasedání konaném dne 04.06.2018, kterým byli zvoleni členové představenstva a kontrolní komise a jejich náhradníci, se nevyslovuje.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem na zahájení řízení doručeným soudem 3.9.2018 se navrhovatelé domáhali vyslovení neplatnosti usnesení shromáždění delegátů družstva Družba, stavební bytové družstvo, IČ 000 47 708, sídlem Kapucínské nám. 100/6, 656 57 Brno, přijatých pod bodem 8 na zasedání konaném dne 04.06.2018, kterým byli zvoleni členové představenstva a kontrolní komise a jejich náhradníci.
2. V obsahu skutkových tvrzení uvedli, že přijetím usnesení došlo k porušení členských práv navrhovatelů a základních zásad družstevnictví, za situace, kdy nezákonnost výše zmíněné volby spočívala jednak v porušení základního práva člena družstva volit a být volen do orgánů družstva a dále k porušení principu demokracie, kdy účastník řízení účelově vytváří volební obvody tak, aby vznikaly nepřiměřené rozdíly v počtu členů, kteří jsou zastupováni jednotlivým delegátem, čímž diskriminuje některé členy ve prospěch členů jiných.
3. Volební právo je zakotveno v článku 9 stanov účastníka řízení, které jako jediné omezení pro jeho výkon uvádí způsobilost k právním úkonům, tj. svéprávnost člena družstva. I přes výše uvedené přijal účastník řízení volební řád, v jehož článku 4, odst. 1 je uvedeno, že návrhy kandidátů do

představenstva a kontrolní komise předkládá shromáždění delegátů volební komisi podle návrhů přijatých na členských schůzích samospráv představenstva a kontrolní komise družstva.

4. Volebním řádem, který má v souladu s článkem 33, odst. 5 stanov upravovat pouze postup orgánů družstva, bylo tak de facto přímo omezeno právo člena družstva využít svého pasivního volebního práva, neboť nutnou podmínkou se stává navrzení ze strany některého z orgánů družstva a navrhovatelé jsou přesvědčeni, že uvedený postup účastníka řízení je nezákonný a ve svém důsledku vede k vyloučení principu demokracie v družstvu, neboť kandidáty do vrcholných orgánů družstva navrhuje pouze tyto orgány družstva a členské schůze samospráv.
5. I přesto, že podle stanov je účastník řízení povinen rozhodnutím představenstva zřídit samosprávu i pro členy, nájemce nebytových prostor a členy vlastníky, kterým družstvo převedlo byt (nebytový prostor) podle jiného právního předpisu, v praxi se tak nikdy nestalo a někteří členové proto nemohou nikdy navrhnout své kandidáty do vrcholných orgánů družstva.
6. Výsledkem uvedeného bylo to, že 14.5.2018 představenstvo odmítlo zařadit na kandidátku pro volby do představenstva družstva navrhovatele d), navrhovatele a) a dále pana P. a pana T., když poslední ze jmenovaných byl na kandidátku zařazen dodatečně na základě předběžného opatření zdejšího soudu vydaného v řízení č.j. 20 Cm 133/2016-91, kterým bylo účastníku řízení nařízeno zařadit navrhovatele d) na kandidátku pro volby do kontrolní komise.
7. Sám navrhovatel poznamenal však, že usnesením Vrchního soudu v Olomouci bylo předběžné opatření v této části shledáno jako protiprávní.
8. Navrhovatel dále uvedl, že družstvo má v současné době 4 500 až 5 000 členů a lze je rozdělit do tří kategorií, a to: 1) členové, kteří jsou nájemníky jako kategorie A, 2) členové kteří jsou nájemníky v domech, kde vzniklo SVJ jako kategorie B, a 3) členové, kteří jsou vlastníky jako kategorie C). Přičemž kategorie A) má v současné době 2 325 až 3 325 členů, kategorie B) 879 členů a kategorie C) 796 členů, když z uvedeného je zřejmé, že 1 675 členů družstva tvořící v závislosti na přesném počtu členů družstva 33,5 % až 41,88 % z celkového počtu členů družstva není sdruženo v samosprávách a nemůže tak vzhledem k výše uvedenému v souladu s volebním řádem nikdy navrhnout svého kandidáta do vrcholných orgánů družstva.
9. Navrhovatelé jsou proto přesvědčeni, že jednáním účastníka řízení došlo k porušení práva navrhovatele d) být volen do orgánů družstva a k porušení práva všech ostatních navrhovatelů volit do orgánů družstva.
10. Další porušení zákona navrhovatelé spatřují v procesu vytváření volebních obvodů účastníkem řízení, kdy dochází k bezdůvodné diskriminaci některých členů a tím k porušení zásady rovnosti členů družstva.
11. V případě členů družstva zařazených do kategorie A) zastupuje každý delegát 21 až 30 členů družstva, zatímco v případě členů zařazených do kategorie B) připadá jeden delegát na 220 členů družstva a v případě kategorie C) dokonce na 796 členů družstva a i přesto, že zákon o obch. korporacích nestaví povinnost tvorby volebních obvodů tak, aby na každého kandidáta připadal stejný počet, je rozdělení členů do volebních obvodů vytvořené účastníkem řízení diskriminační a neodůvodnitelné, v tomto případě odkazovali navrhovatelé na judikaturu NSČR, a to usnesení č.j. 29 Cdo 2804/2007, který podle názoru navrhovatelů lze aplikovat i na projednávanou věc.
12. Zmíněná skutková tvrzení navrhovatelé doplnili při jednání konaném dne 15.1.2019, kdy uvedli, že nerozporují platnost a účinnost volebního řádu, nicméně při napadených volbách musí účastník

řízení respektovat všechny právní předpisy v závislosti na jejich hierarchii a je-li volební řád v rozporu s předpisy vyšší právní síly, mají tyto právní předpisy přednost.

13. Navrhovatelé poukázali na to, že např. družstvo „Mír“ má volební řád upraven tak, že každý z členů družstva může navrhnout svého kandidáta do orgánů družstva a pouze tedy tímto způsobem je možné zcela realizovat pasivní právo každého člena jako základní členské právo.
14. Zmíněná skutková tvrzení shrnuli navrhovatelé v obsahu závěrečného návrhu ze dne 18.1.2019, zopakovali, že třetina členské základny fakticky nemůže navrhnout své kandidáty do vrcholných orgánů družstva, kdy v žádném článku stanov není zakotvena možnost samosprávy navrhnout kandidáty do vrcholných orgánů družstva a fakticky jediný, kdo je podle stanov oprávněn navrhnout kandidáty do představenstva a kontrolní komise účastníka řízení, je představenstvo, což je v přímém rozporu se základním právem člena podílet se na řízení družstva kandidaturou do jeho nejvyšších orgánů.
15. Rovněž zopakovali své tvrzení, že vytváření volebních obvodů tak, jak činí účastník řízení, je nepřijatelné a účelově zvýhodňuje některé členy oproti členům jiným, když polovina členů družstva je zastoupena 5-ti delegáty, zatímco zbytek členů je zastoupen 111 delegáty a takový nepoměr nelze omlouvat ani chabým zájmem členů o dění družstva, ani historickým vývojem samospráv.
16. Navrhovatelé shrnuli, že jednáním účastníka řízení došlo k porušení základního práva všech členů družstva podílet se na řízení družstva realizací svého volebního práva za současného porušení zásady demokracie a rovnosti členů družstva, když zájem družstva nemůže předčí význam porušených práv členů a základních zásad družstevnictví.
17. Závěrem poukázali na to, že kdyby soud konstatoval, že sice došlo k porušení zákona a stanov, avšak napadená usnesení ponechá v platnosti, fakticky by tím nechránil zájmy družstva a jeho členů, ale pouze úzké skupiny osob, které byly v důsledku uvedeného nezákonného postupu opětovně zvoleny a nadále tak mohou kontrolu nad družstvem realizovat.
18. Z uvedených důvodů soudu navrhli, aby určil, že napadené usnesení přijaté pod bodem 8 na shromáždění delegátů družstva Družba konaném 4.6.2018, je usnesením neplatným.
19. Účastník řízení se k návrhu na zahájení řízení vyjádřil ve svém podání doručeném soudu 4.12.2018, kdy uvedl, že volby proběhly dle volebního řádu, který byl přijat shromážděním delegátů dne 8.6.2017 a nabyl účinnosti téhož dne, průběh voleb osvědčil JUDr. Šmidrkal, notář se sídlem v Brně a poukázal na skutečnost, že volebním řádem se zabýval již vrchní soud v řízení č.j. 50 Cm v návaznosti na předběžné opatření Krajského soudu v Brně č.j. 50 Cm 133/2016-91 ze dne 22.5.2018, které bylo odvolacím soudem (Vrchním soudem v Olomouci) shledáno jako protiprávní, a to usnesením č.j. 5 Cmo 149/2018-250 ze dne 27.6.2018, kdy výslovně zmíněný soud uvedl, že: „volební řád byl přijat orgánem družstva a je jako vnitřní předpis družstva pro členy závazný“, nepopírá přitom právo každého člena volit a být volen, jak poukazuje navrhovatel ve zmiňovaném řízení.
20. Dále uvedl, že navrhování kandidátů je upravené v článku 4 volebního řádu, je pro všechny členy totožná a závěry navrhovatelů o tom, že členové družstva nemohou navrhnout své kandidáty do vrcholných orgánů družstva, je neopodstatněný, neboť kromě orgánů družstva vyjmenovaných v článku 4 volebního řádu je možné návrh kandidáta odsouhlasit jakoukoli samosprávou, kdy této možnosti využil navrhovatel b) J.D.

21. K vytváření volebních obvodů uvedl účastník řízení, že jsou dány historicky a s ohledem na ust. článku 37 odst. 1 stanov jsou zpravidla navázány na samosprávy, tj. konkrétní jednotlivé objekty, přitom počty členů samospráv nejsou zohledňovány, aby nedocházelo k znevýhodnění členů bydlících v menších objektech, v nichž se nachází pouze několik málo bytů.
22. Dále ve svém vyjádření zrekapituloval počty členů v jednotlivých volebních obvodech a z toho počty členů účastných na volební schůzi v roce 2016, z čehož podle účastníka řízení vyplývá, že řada členů družstev družných v samosprávách orgány nevolila s ohledem na skutečnost, že u nich má v dohledné době dojít k založení společenství vlastníků jednotek, přičemž počet samospráv rovněž poklesl a poukázal na to, že cesta případného slučování samospráv je neakceptovatelná, když jakýkoliv zásah do stávajícího systému samospráv by byl následně napadnut jako ryze účelový.
23. Poukázal na to, že navrhovateli citované usnesení NSČR č.j. 29 Cdo 2804/2007 dopadá na naprosto odlišný skutkový stav a vychází z odlišné právní úpravy, takže není na projednávanou věc aplikovatelný, s odkazem na ust. § 678 odst. 1 ZOK a § 672 odst. 1 ZOK.
24. Zmíněné skutkové tvrzení zopakoval účastník řízení i v obsahu závěrečného návrhu ze dne 16.1.2019, poukázal na to, že žádný z navrhovatelů a, c, d) se o nominaci žádnou z cest předpokládaných volebním řádem ani nepokusil, když navrhovatel b) byl zvolen náhradníkem představenstva a závěry navrhovatelů o zásahu do jejich pasivního volebního práva jsou tak ryze hypotetické, naprosto nepodložené skutkovými okolnostmi daného shromáždění delegátů a žádost o vyslovení neplatnosti příslušného usnesení (napadeného navrhovatelé) přijatého tímto shromážděním postrádá jakékoliv opodstatnění spočívající v zásahu do práv a oprávněných zájmů navrhovatelů.
25. Účastník řízení poukázal na to, že návrh navrhovatelů fakticky směřuje proti schválenému volebnímu řádu, který jak znovu uvedl, nebyl Vrchním soudem v Olomouci shledán vadným, přičemž navrhovatelé vady volebního řádu přijatého usnesením na valné hromadě 8.6.2017, žádným způsobem ve stanovené zákonné lhůtě nenapadli.
26. Závěrem shrnul znovu, že volební obvody jsou s ohledem na ust. článku 37 stanov zpravidla navázány na samosprávy, k jejichž vzniku docházelo historickým vývojem a poukázal na to, že případné vyslovení neplatnosti by mělo zásadní dopady do právem chráněných zájmů účastníka, neboť v takovém případě by nastal stav, kdy účastník řízení nebude mít řádně obsazené představenstvo ani kontrolní komisi, což by nepochybně vedlo k paralyzování chodu účastníka řízení.
27. Z uvedených důvodů navrhl, aby byla žaloba v celém rozsahu zamítnuta.
28. Soud nařídil jednání na den 15.1.2019.
29. Před jeho zahájením soud poukázal na tu skutečnost, že zdejší soud vede pod č.j. 19 Cm 126/2016 další řízení, kde je o nároku navrhovatele totožného s navrhovatelem a) v tomto řízení, řízení přerušeno, a to do nabytí právní moci rozhodnutí v řízení č.j. 50 Cm 133/2016 o určení trvání členského vztahu tohoto navrhovatele v družstvu.
30. Soud seznámil účastníky řízení s tím, že účastník – tj. družstvo Družba, proti rozsudku soudu I. stupně, jímž bylo žalobě vyhověno, podal odvolání, avšak v důsledku nezaplacení soudního poplatku bylo odvolací řízení zastaveno usnesením č.j. 50 Cm 133/2016-275 ze dne 28.12.2018, které však bylo doručováno účastníkům až dne 9.1.2019 a nenabývalo tak dosud právní moci.

31. Nicméně soud sdělil účastníkům řízení, že vzhledem k tomu, že současná právní úprava zákona o soudních poplatcích účinná od 1.9.2017, stanoví, že k dodatečně zaplacenému soudnímu poplatku se nepřihlíží a v důsledku této skutečnosti soud nevidí žádný relevantní důvod, proč by zmíněné usnesení nenabylo po uplynutí odvolací lhůty právní moci, má za to, že o členství v družstvu navrhovatele a) bylo rozhodnuto tak, že členem družstva je, a že tudíž je aktivně legitimován k podání žaloby v tomto řízení.
32. Z obsahu článku 37 stanov účastníka řízení soud zjistil, že jeho obsahem je text následujícího znění:
- 1) Za každý volební obvod je volen jeden delegát z řad členů zařazených do volebního obvodu. Volební obvody vytváří a zrušuje představenstvo a to tak, že jeden volební obvod odpovídá zpravidla jedné samosprávě. Pokud je to nutné vzhledem k organizačnímu uspořádání družstva, může představenstvo rozhodnout, že se volební obvod nekryje s okruhem působnosti samosprávy. V tomto případě se volí delegát a jeho náhradník na společné schůzi členů, kteří jsou zařazeni do volebního obvodu. Na takto stanovený volební obvod je volen též jeden náhradník delegáta. Každý člen družstva je zařazen do některého z volebních obvodů, žádný člen družstva nesmí být zařazen do více volebních obvodů. Zánikem volebního obvodu zaniká i funkce delegáta a náhradníka delegáta.
 - 2) Delegáta volí a odvolávají členové zařazení do volebního obvodu, při volbě nebo odvolání delegáta má každý člen družstva jeden hlas. O zvolení delegáta nebo jeho odvolání musí být vyhotoven zápis ze schůze volebního obvodu. Zápis je dokladem o řádné volbě delegáta nebo o řádném rozhodnutí o jeho odvolání.
 - 3) Volby delegátů zajišťuje a organizuje představenstvo. Delegát a jeho náhradník je volen na funkční období pěti let. Jeho funkce zaniká volbou nového delegáta, nejpozději však posledním dnem jeho funkčního období.
 - 4) Družstvo vede seznam delegátů. Do seznamu delegátů je zapisováno jméno a bydliště delegáta, popřípadě jím jiná určená adresa pro doručování, den vzniku, den a důvod zániku jeho funkce. Údaje v seznamu delegátů včetně jejich změn družstvo uchovává po dobu deseti let ode dne zániku funkce delegáta, jehož se údaje týkají.
 - 5) Každý člen družstva má právo nahlížet do seznamu delegátů a pořizovat si z něj opisy a výpisy.
 - 6) Delegát je povinen vykonávat svoji funkci osobně, jednak v souladu se zájmy členů zařazených do volebního obvodu, v němž byl zvolen, informovat členy volebního obvodu, který zastupuje, o svolání shromáždění delegátů, o navrženém programu shromáždění delegátů a vyžádat si jejich pokyny a jednat v souladu s většinovým názorem členů volebního obvodu, informovat o průběhu a výsledcích shromáždění delegátů i o přijatých rozhodnutích.
 - 7) Delegát je povinen zúčastnit se shromáždění delegátů. Delegát, který se nemůže zúčastnit shromáždění delegátů, informuje neprodleně o této skutečnosti svého náhradníka a vyrozumí jej o svolání shromáždění delegátů a předá mu veškeré podklady a informace.
 - 8) Za každého delegáta může být zvolen pouze jeden náhradník delegáta. Pokud se delegát nemůže zúčastnit shromáždění delegátů, je oprávněn se jej zúčastnit a na něm hlasovat náhradník delegáta.

33. Z obsahu článku 9 stanov účastníka řízení nazvaného Členská práva soud zjistil, že obsahuje text následujícího znění:

Člen družstva má právo:

- a) účastnit se osobně nebo prostřednictvím svého zástupce na jednání a rozhodování členské schůze samosprávy nebo prostřednictvím zvolených delegátů na jednání a rozhodování shromáždění delegátů.
- b) volit a být volen do orgánů družstva, má-li plnou způsobilost k právním úkonům,
- c) účastnit se veškeré družstevní činnosti a požívat výhod, které družstvo svým členům poskytuje,

- d) předkládat návrhy na zlepšení činnosti družstva, obracet se s podněty, připomínkami nebo stížnostmi, týkajícími se činnosti družstva k příslušným orgánům družstva a být o jejich vyřízení informován,
- e) na uzavření smlouvy o nájmu družstevního bytu (nebytového prostoru) na základě rozhodnutí o přidělení družstevního bytu (nebytového prostoru), vydaného příslušným orgánem družstva, na základě převodu družstevního podílu na základě dohody o výměně bytu (nebytového prostoru) a na základě přechodu družstevního podílu,
- f) obdržet vypořádací podíl podle stanov v případě zániku členství,
- g) platit nájemné spojené s užíváním družstevního bytu (družstevního nebytového prostoru) v rozsahu pouze účelně vynaložených nákladů vzniklých družstvu při jeho správě, včetně nákladů na opravy, modernizace a rekonstrukce domů, ve kterých se nacházejí, a příspěvků na tvorbu dlouhodobého finančního zdroje na opravy a investice do těchto družstevních bytů (družstevních nebytových prostor),
- h) na roční vyúčtování zaplacených záloh nájemného a záloh úhrad za plnění poskytovaných s užíváním družstevního bytu (družstevního nebytového prostoru) a na vypořádání přeplatků tohoto vyúčtování podle jiných právních předpisů, těchto stanov a směrnice družstva,
- i) nahlížet do všech podkladů týkajících se činnosti družstva v souvislosti s jeho členstvím a na svůj náklad žádat o pořízení kopií, opisů či výpisů z těchto podkladů,
- j) vyžádat si k nahlédnutí zápis z členské schůze, jejímž je členem,
- k) i jiná práva plynoucí ze zákona nebo stanov.

34. Z obsahu volebního řádu shromáždění delegátů přijatého na shromáždění delegátů 8.6.2017 soud zjistil, že v článku 4, bod 1 je způsob navrhování kandidátů upraven takto: „návrhy kandidátů do představenstva a kontrolní komise předkládá shromáždění delegátů volební komisi podle návrhů přijatých na členských schůzích samospráv představenstva, kontrolní komise družstva“.

35. Z obsahu notářského zápisu osvědčující průběh napadené schůze delegátů účastníka řízení konané 4.6.2018, soud zjistil, že v něm bylo zvoleno v tajné volbě 5 členů představenstva, 3 členové kontrolní komise a dále náhradník do tohoto představenstva – přítomný navrhovatel b), když působnost shromáždění delegátů osvědčil přítomný notář podle ust. článku 34 stanov družstva.

36. Z obsahu článku 46 stanov účastníka řízení nazvaném Samospráva soud zjistil, že je v nich uveden text následujícího znění:

- 1) Samospráva je základní organizační jednotkou družstva. Je volebním obvodem pro volbu delegáta, pokud představenstvo neurčí jinak. Zřizuje se rozhodnutím představenstva, které stanoví okruh její působnosti.
- 2) Členové družstva se zařazují do jednotlivých samospráv podle rozsahu práv vyplývajících z jejich postavení a výše členských vkladů v družstvu.
- 3) Podle rozsahu práv se zařazují samostatně:
 - a) členové – nájemci družstevních bytů,
 - b) členové – nájemci družstevních nebytových prostor,
 - c) členové – vlastníci, kterým družstvo převedlo byt (nebytový prostor) podle jiného právního předpisu.
- 4) Orgány družstva, zajišťující činnost samosprávy, jsou členská schůze a výbor samosprávy. Není-li výbor samosprávy zvolen, jeho činnost nahrazuje správce ustanovený družstvem.

37. Z článku 48 zmíněných stanov pak soud zjistil, že je v nich upraven text následujícího znění:

- 1) Členská schůze samosprávy je způsobilá se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina členů samosprávy. V případě rozhodování podle čl. 47 odst. 2 písm. h) stanov je třeba souhlasu všech členů samosprávy.

- 2) Není-li v hodinu uvedenou pro konání členské schůze samosprávy přítomna nadpoloviční většina jejich členů, musí být svolána náhradní schůze obdobným způsobem jako u shromáždění delegátů (čl. 36 stanov).
 - 3) Člen se zúčastňuje členské schůze samosprávy, jejímž je členem.
 - 4) Člen – nájemce družstevního bytu a nebytového prostoru, které se nachází v okruhu působnosti různých samospráv, je členem každé z nich, zúčastňuje se jejich členských schůzí a může být zvolen do výboru samosprávy každé z nich. Pouze jednou členskou schůzí samosprávy však může být zvolen delegátem nebo náhradníkem na shromáždění delegátů.
38. Z obsahu shodného skutkového tvrzení účastníků řízení soud zjistil, že napadené shromáždění delegátů bylo svoláno řádně v souladu se stanovami, z důvodu procesní ekonomie proto soud rozhodl, že nebude provádět listinné důkazy pozvánkou na napadené shromáždění delegátů a dalšími listinami k tomuto se vztahujícími.
39. Z obsahu zápisu z náhradní členské schůze volebního obvodu vlastníků jednotek členů družstva ze dne 16.4.2018 soud zjistil, že tímto důkazem prokazují navrhovatelé, že tyto schůze jsou svolávány družstvem „ad hoc“, na takové schůzi je možné provést volbu delegátů, avšak takoví členové družstva nemají družstvem zřízenou již zmíněnou samosprávu, a proto je jim upřeno právo navrhopvat osoby do orgánů družstva, viz. již zmiňovaný článek 4 volebního řádu.
40. Údaje o počtu členů družstva, kteří nejsou členy samospráv, soud zjistil k tvrzení navrhovatelů, že 796 vlastníků – členů SVJ je uvedeno v zápise z náhradní členské schůze ze dne 16.4.2018 a jedná se o členy SVJ, kteří jsou vlastníky jednotek, případně vlastníky jednotek, kteří vlastní jednotky v domech, v nichž není povinnost mít SVJ vytvořeno a další číslo, tj. 879 členů družstva sdružených ve čtyřech volebních obvodech nemá zastoupení v samosprávách v důsledku zániku těchto samospráv z důvodu vzniku SVJ, tento počet byl soudem zjištěn z materiálu pro jednání představenstva konaného dne 1.2.2016, číslo 5/A1/42. Součet těchto čísel činí 1 675 členů družstva, kteří nemají zastoupení v samosprávách, a proto nemají vzhledem k obsahu zmiňovaného článku 4 volebního řádu právo navrhopvat osoby do orgánů družstva; celkový počet členů družstva, jak bylo přesně možno stanovit, činí 4 500 až 5 000 členů, z toho zhruba oněch 1 675 členů družstva, tj. více než 1/3 není sdruženo v samosprávách, a proto nemá právo navrhopvat osoby do orgánů družstva.
41. Z obsahu stanov stavebního bytového družstva Škodovák se sídlem v Plzni, které jako důkaz opatřil soud pro porovnání s textem stanov účastníka řízení, soud zjistil, a to z článku 59, bod 2, že zmíněné stanovы upravují volební obvody tak, aby se počet členů zařazených do těchto obvodů neodchyloval od stanoveného počtu 200 o + - 50.
42. Z obsahu usnesení zdejšího soudu č.j. 50 Cm 133/2016-176 bylo z činnosti soudu známo, že ke dni vydání tohoto rozhodnutí, tj. ke dni 5.3.2018, bylo určeno, že navrhovatel a) v tomto řízení J.T. je členem družstva – účastníka řízení.
43. Skutková zjištění z něho učiněná k zjištění aktivní legitimace navrhovatele a) v tomto řízení jsou již uvedena výše v odůvodnění tohoto usnesení.
44. Rovněž soud zdůraznil a přečetl účastníkům řízení část odůvodnění již zmiňovaného usnesení Vrchního soudu v Olomouci č.j. 5 Cmo 149/2018-250, kterým rozhodl, že předběžné opatření, kterým byla účastníkovi řízení totožného s účastníkem řízení v tomto řízení, uložena povinnost zařadit žalobce totožného s navrhovatelem a) v tomto řízení na kandidátku pro volby do kontrolní komise družstva konané 4.6.2018 a umožnit mu kandidovat bylo nezákonné, kdy v odůvodnění mj. uvedl, že „volební řád byl přijat orgánem družstva, tj. shromážděním delegátů dne 8.6.2017 a

jako vnitřní předpis družstva pro členy závazný. Nepopírá přitom právo člena družstva volit a být volen, na což poukazuje žalobce (§ 575 ZOK a článek 9 písm. d/ stanov)“.

45. Soudu bylo z jeho činnosti známo, že zmíněné shromáždění delegátů konané 8.6.2017, které volební řád přijalo, nebylo žádným z členů družstva jako nezákonné žalobou podle ust. § 702 z.č. 90/2012 Sb. (ZOK) napadeno.
46. Neplatnosti tohoto usnesení se navrhovatelé domáhají v podstatě až v tomto řízení žalobou podle cit. ustanovení § 258 a 259 z.č. 89/2012 Sb. (obč. zák.), kdy v souvislosti s návrhem na zahájení řízení, v němž má soud určit, že usnesení přijatá pod bodem 8 na napadeném shromáždění delegátů, kterým byli zvoleni členové představenstva, kontrolní komise a jejich náhradníci, je neplatné, a je proto nucen zkoumat platnost zmíněného článku 4 odst. 1 volebního řádu jako předběžnou otázku.
47. § 671 ZOK:
(1) Volební obvody vytváří a zrušuje představenstvo podle pravidel určených ve stanovách.
(2) Každý člen družstva se zařazuje do některého z volebních obvodů. Nikdo nesmí být zařazen do více volebních obvodů.
(3) Stanovy určí způsob zařazování členů do jednotlivých volebních obvodů.
48. § 702 ZOK:
(1) Každý člen, likvidátor nebo člen představenstva nebo kontrolní komise se může dovolávat neplatnosti usnesení shromáždění delegátů podle ustanovení občanského zákoníku upravujících neplatnost usnesení členské schůze spolku pro rozpor s právními předpisy nebo stanovami.
(2) Nebylo-li právo podle odstavce 1 uplatněno v zákonné lhůtě, případně nebylo-li návrhu na vyslovení neplatnosti vyhověno, nelze platnost usnesení shromáždění delegátů již přezkoumávat, ledaže jiný právní předpis stanoví jinak.
(3) Důvodem neplatnosti usnesení delegátů je i jeho rozpor s dobrými mravy.
49. § 258 obč. zák.: Každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku.
50. § 259 obč. zák.: Právo dovolat se neplatnosti rozhodnutí zaniká do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel o rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však do jednoho roku od přijetí rozhodnutí.
51. § 260 obč. zák.:
(1) Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit.
(2) Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví ani tehdy, bylo-li by tím podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře.
52. Závěr Vrchního soudu v Olomouci o tom, že volební řád byl přijat orgánem družstva a jako vnitřní předpis je pro družstvo závazný, je zcela nepochybně správný.
53. Zmíněný článek rovněž nepopírá právo člena volit a být volen, avšak podle názoru soudu zmíněné ustanovení skutečně omezuje využití pasivního volebního práva členů družstva, za situace, kdy návrhy kandidátů do orgánů družstva může předložit pouze shromáždění delegátů podle návrhů přijatých pouze na schůzích samospráv, představenstva družstva a kontrolní komise družstva. Je

evidentní, že členové družstva, kteří nejsou členy samospráv, nemohou být ve své podstatě navrženi nikým jiným než představenstvem či kontrolní komisí družstva a je v rozporu s principem družstevní demokracie, když členská práva člena družstva jsou omezená, protože právem každého člena družstva by měla být možnost volit do orgánů družstva a současně mít možnost být do těchto orgánů volen. V tomto případě je tedy volební právo navrhopvat kandidáty do orgánů družstva jednotlivými členy družstva u těch členů družstva, kteří nejsou sdruženi v samosprávách, které buď dílem zanikly, či je účastník řízení nevytvořil, omezeno.

54. Je nutné podotknout, že na podporu takového názoru navrhovatelů označili tito ještě jako důkaz veřejně přístupné stanovky družstva Mír, které skutečně obsahují text, že: „každý člen družstva má právo volit a být volen do orgánů družstva“.
55. Soud má za to, že pouze za dodržení této zásady není kráceno pasivní volební právo jednotlivých členů družstva, když navíc jako další důvod pro vyhovění žalobě navrhovatelé uvedli právě v souvislosti s již uvedenými skutkovými zjištěními, týkající se jednotlivých volebních obvodů družstva, že tyto mají nestejnou váhu, neboť členové, kteří jsou nájemníky, které označili jako kategorii A, zastupuje každý delegát 21 – 30 členů družstva, kategorii B, kterou tvoří nájemníci v domech, kde vzniklo SVJ, zastupuje jeden delegát 220 členů družstva a u kategorie C, kterou tvoří členové, kteří jsou vlastníky jednotek a tím i členy SVJ, připadá jeden delegát na 796 členů družstva.
56. Účastník řízení tyto údaje nepopřel, nicméně tvrdil, že volební obvody byly vytvořeny jednak z důvodů účelných a jednak vznikly historickým vývojem.
57. Soud se však domnívá, že účastník řízení vytvářením nerovných volebních obvodů se může dopouštět malapportionmentu, kdy po delší dobu nejsou reflektovány migrační přesuny obyvatelstva a nedochází tak ke změnám volebních obvodů, to má za následek, že na odlišný počet voličů připadá stále stejný počet zastupitelů a váha jednotlivých volebních obvodů je tak rozdílná, případně gerrymanderingu, což je způsob, jak obejít základní demokratický princip rozhodnutí většiny a využívá se především tam, kde volební obvody nerespektují historické ani přirozené hranice a případně zahrnují odlišný počet voličů a i tím způsobem porušují rovné volební právo.
58. Soud, i když shledal tvrzení navrhovatelů o krácení pasivního volebního práva jednotlivých členů družstva, kteří nejsou členy samospráv, a i o nerovném vytváření volebních obvodů důvodným, rozhodl se s odkazem na ust. § 260 z.č. 89/2012 Sb. (obč. zák.) neplatnost rozhodnutí napadeného shromáždění delegátů nevyslovit, neboť naznal, že v zájmu spolku hodném právní ochrany je takto rozhodnout, za situace, kdy byly zvoleny statutární orgány družstva, resp. kontrolní komise (zde soud podotýká, že jako náhradník do této byl zvolen i navrhovatel a/) a rozhodnutí, kterým by soud návrhu zcela vyhověl, by ve svém důsledku znamenalo, že by se družstvo ocitlo zcela bez statutárních orgánů a důsledkem takového rozhodnutí by vyvstala nutnost ustanovit družstvu hmotněprávního opatrovníka pro správu jeho záležitostí a zastupování družstva navenek.
59. Soud navíc podotýká, že družstvo samo může na příštím shromáždění delegátů či členské schůzi přijmout usnesení, kterým změní článek 4 odstavec 1 volebního řádu tak, že nové znění bude zaručovat rovný přístup všech členů družstva, tzn. jejich neomezené aktivní a pasivní volební právo volit a být volen do orgánů družstva a samo družstvo může přijmout usnesení, kterým zařadí všechny členy do nově zřízených samospráv, případně upraví volební obvody tak, aby počty členů družstva odpovídaly přiměřeně počtu delegátů na nich jimi volených.
60. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 150 o.s.ř., podle kterého jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele nebo odmítne-li účastník bez vážného důvodu zúčastnit se prvního

setkání s mediátorem nařízené soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.

61. Pro nepřiznání nákladů řízení jinak úspěšnému účastníku řízení se soud rozhodl právě proto, že naznal, že zde pro takové rozhodnutí jsou právě důvody hodné zvláštního zřetele, neboť návrh na zahájení řízení podaný navrhovatelem byl soudem shledán důvodným a byl zamítnut pouze pro důvody uvedené v ust. § 260 obč. zák., které jsou v odůvodnění uvedeny výše. Za této situace soud jinak úspěšnému účastníku řízení náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím Krajského soudu v Brně, pracoviště Husova 15.

Brno 22.1.2019

JUDr. Jiří Jedlička v.r.
samosoudce